

ŠTÚR MAL V BRATISLAVE ŽÚR

Mária Magdolen – Kristína Bobeková

*Slovenský národný korpus, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, Panská 26, 811 01 Bratislava
e-mail: maria.magdolen@korpus.juls.savba.sk, bobekova@korpus.juls.savba.sk*

Premiéra Noci literatúry na Panskej 26, ktorá sa konala 13. mája 2015, nebola jedinou udalosťou, ktorou si Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied pripomenul osobnosť Ľudovíta Štúra. Jubileum 200. narodenín najznámejšieho kodifikátora spisovnej slovenčiny poskytlo príležitosť nielen participovať, ale priamo iniciovať nevšedné podujatie s ešte nevšednejším názvom **Štúr-žúr**.

Autorka idey Lucia Satinská z oddelenia súčasného jazyka nadchla svojou predstavou o multižánrovom festivale okrem vedenia JÚĽŠ SAV i mnohých ďalších kolegov, napr. Janu Levickú, Máriu Magdolen, Katarínu Chlpíkovú, Kristínu Bobekovú, Agátu Karčovú a Adriána Žákovú zo Slovenského národného korpusu; Michaelu Kajanovú, doktorandku z oddelenia dejín slovenčiny, onomastiky a etymológie; Tomáša Lakatoša, doktoranda z oddelenia súčasného jazyka a pracovníka vedeckej knižnice Tomáša Vanča, ktorí spoločne napokon vytvorili jedinečné podujatie. Kombinácia hovoreného slova, hudby, filmu, divadla, kvalitných výrobkov a nezameniteľných chutí s rovnakým – štúrovským – menovateľom presvedčila i zástupcov mesta. Záštitu nad podujatím prevzal starosta mestskej časti Bratislava – Staré Mesto Radoslav Števík a podporili ho aj Bratislavský samosprávny kraj a Turizmus regiónu Bratislava.

21. mája 2015 však namiesto pôvodne plánovaného Rudnayovho námestia prichyľila **Štúr-žúr** Stará tržnica (daždivé a veterné počasie znemožnilo usporiadať podujatie pod holým nebom). Na pravé poludnie ho oficiálne otvoril riaditeľ JÚĽŠ SAV prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc., príhovorom pokračovala PhDr. Sibyla Mislovičová a Lukáš Dobrocký z krajskej organizácie cestovného ruchu Turizmus regiónu Bratislava. Mikrofónu sa následne ujala tvorkyňa celého projektu Lucia Satinská, ktorá účastníkov programu sprevádzala v úlohe moderátorky.

Na pódiu sa vystriedali deti zo Základnej školy M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji so školským predstavením *Kapitoly zo života Štúra* a žiačky zo Základnej školy Pugačevova v Humennom s vlastnou piesňou *Štúrovec*. Nasledovali rozhovory s etnologičkou Katarínou Nádaskou, módnou návrhárkou Silviou Vilčínskou, šperkárkou Annou Komorovou a podnikateľom Jánom Krekáňom, v ktorých sa účastníci podujatia dozvedeli o špecifikách štúrovskej doby, ale tiež o motívoch,

ktoré jednotlivých tvorcov inšpirujú k pretaveniu štúrovskej tematiky do súčasnej dizajnerskej tvorby či úspešnej značky. Natália Gálisová z interaktívneho divadla si prišla s bábkou Štúra podebatovať o novom predstavení *Som Štúr. Ľudovít Štúr!* Svoj cyklus diskusií *O slovenčine v Modrom salóne* priblížila jazykovedkyňa Ingrid Hrubaničová a trochu iný, žartovný pohľad na Štúrovu osobnosť odznel z úst Rada Ondřejíčka, zakladateľa portálu Cynická obluda. Podujatie pokračovalo debatou dvojice hercov Dušana Jamricha a Ludwiga Bagina, ktorí v rôznych filmových dielach s rôznym vročením i témou stvárňovali toho istého Ľudovíta Štúra. Na nich nadviazala Emília Vášáryová – známa Adela Ostrolúcka z filmu *Niet inej cesty*, ktorá poňala štúrovskú problematiku zo ženskej perspektívy. Sériu rozhovorov vystriedala inscenácia Divadla Jozefa Gregora Tajovského zo Zvolena *Orol tatranský*. Vyvrcholením festivalu bolo folkrockové vystúpenie skupiny Slniečko, ktorá sa preslávila najmä hitom *Ludevít Štúr*.

Súbežne s programom v Starej tržnici sa o 15.30 v neďalekom Kine Mladosť sa spustila prehliadka filmov so štúrovskou problematikou *Za práva ľudu* (1948, 12 min), *Dobruo slovo Slovákom súcim na slovo* (1988, 15 min), *Niet inej cesty* (1968, 104 min), *Posledné dni Ľudovíta Štúra* (2011, 13 min) a *Kandidát* (2013, 106 min). Fanúšikom kinematografickej tvorby boli ponúknuté rôznorodé audiovizuálne diela so všestrannými témami, od čiernobielych dokumentov cez študentský film až po triler.

Súčasťou multižánrového podujatia boli aj štúrovské trhy, na ktorých si účastníci mali možnosť kúpiť knihy alebo ručne vyrábané úžitkové i dekoratívne predmety a ochutnať tradičné špeciality bratislavského regiónu. Stánok JÚĽŠ SAV ponúkal interaktívne hry a súťaže plné zaujímavostí o slovenčine a Štúrovom živote, ale i ochutnávku domácich dobrôt z dielne viacerých pracovníčok JÚĽŠ SAV. Priestory Starej tržnice ožili aj výtvarným umením, keď vystavili výtvarné práce žiakov Základnej umeleckej školy sv. Cecílie v Bratislave a grafické návrhy plagátu **Štúr-žúru**, ktoré vytvorili žiaci Školy úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave.

Úspešnosť podujatia sa neprejavuje len tým, že sa jeho názov skloňuje ešte dlho po jeho konaní, ale najmä v tom, že verejnosť žiada jeho ďalšie pokračovanie. Hneď na druhý deň po **Štúr-žúre** organizátorov zaplavili dopyty po ďalších jeho ročníkoch. Verejnosť víta, že Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV svojimi popularizačnými aktivitami vychádza v ústrety používateľom jazyka, a to rozličnými netradičnými formami. Osobnosť Ľudovíta Štúra nijako neutrpela tým, že sa pripomínala neformálnym a netradičným spôsobom, skôr naopak. Nadšená odozva verejnosti je dôvodom, aby sa v podobných podujatiach pokračovalo.

Publikum a návštevníci Štúr-žúru v bratislavskej Starej tržnici

Emília Vášáryová v rozhovore s Luciou Satinskou